

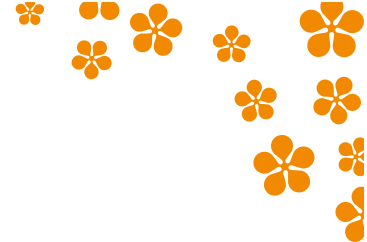
Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra biologie

Pokyny pro vypracování portfolia absolventa učitelství přírodopisu

České Budějovice
2024, duben

Obsah

1. Základní informace	3
2. Požadavky na obsah portfolia	3
I. Povinná část	4
II. Nepovinná část	7
3. Požadavky na úpravu portfolia	9
4. Přílohy	10
4.1. Vzhled úvodní strany portfolia	10
4.2. Položky strukturovaného životopisu – vzor	11

Aktualizovaná verze – závazná v plném rozsahu pro studenty, kteří zahájili navazující magisterské studium v zimním semestru 2024.

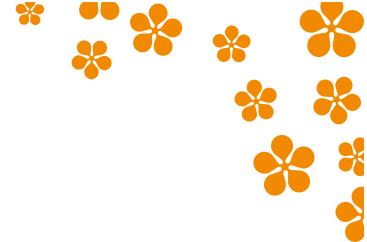
Autor:

Mgr. Lukáš Rokos, Ph.D. - Lrokos@pf.jcu.cz

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra biologie

Jeronýmova 10, 371 15 České Budějovice

2024, duben

1. Základní informace

Absolventské portfolio představuje součást magisterské státní závěrečné zkoušky na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (PF JU) a slouží jako podklad pro první stupeň kariérního řádu učitele. Dle směrnice vedoucího katedry biologie PF JU je nutné dodržet pokyny uvedené v tomto dokumentu, aby absolventské portfolio splnilo požadavky, které jsou na něj kladeny při státní závěrečné zkoušce (Přírodopis a didaktika přírodopisu).

Portfolio se plní postupně v průběhu celého studia na PF JU a obsahuje výstupy vztahující se k didaktickým předmětům a pedagogickým praxím realizovaným na katedře biologie PF JU v rámci bakalářského i navazujícího magisterského studia.

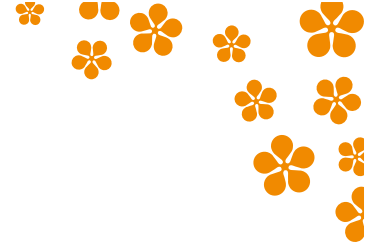
Portfolio se odevzdává nejpozději dva týdny před konáním státní závěrečné zkoušky¹ v elektronické podobě (mailem či zasláním odkazu na cloudové úložiště) Mgr. Lukáši Rokosovi, Ph.D. (Lrokos@pf.jcu.cz). Bude zkontrolována formální správnost (tj. zda portfolio obsahuje všechny požadované výstupy) a autorovi portfolia bude zaslána zpětná vazba.

2. Požadavky na obsah portfolia

Obsah portfolia je rozdělen do dvou částí – I) Povinné části, jejíž položky musí dodat všichni studenti předkládající portfolio u státní závěrečné zkoušky a II) Nepovinné části, do níž mohou studenti vkládat materiály, které považují za významné, inovativní a vhodné pro svou budoucí praxi (v této části je zvláště nutné dodržet zvyklosti spojené s citováním převzatých materiálů a stručně vysvětlit důvod zařazení materiálů do portfolia).

Student je zodpovědný za odbornou a didaktickou správnost předložených materiálů. Pokud v materiálech budou věcné chyby, je možné, že budou diskutovány při státní závěrečné zkoušce. U všech vkládaných materiálů je možnost reflektovat poznatky z diskuze s oborovými didaktiky a kolegyněmi a kolegy při seminářích a praxích, tudíž lze připojit informaci, jak byly materiály na základě podnětů upraveny.

¹ Předběžné termíny státních závěrečných zkoušek jsou vždy zveřejněny v harmonogramu akademického roku na webových stránkách PF JU.

I. Povinná část

Povinná část je tvořena následujícími oblastmi:

1. Životopis
2. Výstupy z bakalářského studia
 - výstupy z asistentské oborové praxe (KBI/7OAP, KBI/7ROAP)
 - materiály vytvořené v rámci předmětu Praktické dovednosti učitele biologických předmětů (KBI/7PD)
3. Výstupy z navazujícího magisterského studia
 - materiály vytvořené v rámci předmětu Didaktika přírodopisu I. (KBI/OD1)
 - materiály vytvořené v rámci předmětu Didaktika přírodopisu II. (KBI/OD2)
 - úloha navržená v rámci předmětu Metodika školních pokusů, pozorování a demonstrací (KBI/OMŠP)
4. Výstupy k průběžné pedagogické praxi z přírodopisu (KBI/OPOP)
5. Výstupy k souvislé pedagogické praxi z přírodopisu (KBI/OSOP)

Jednotlivé výstupy jsou blíže specifikovány na následujících stranách. Případné šablony a formuláře zmiňované níže obdrží student od vyučujících daných předmětů. Pokud by ze závažných důvodů některé výstupy nemohly být dodány, je tuto situaci nutné v předstihu konzultovat s dr. Rokosem.

Podrobnější popis k jednotlivým položkám této části portfolia:

1. Životopis

- Stručný strukturovaný životopis zaměřený zejména na dosavadní pedagogickou činnost a kompetence spojené s výkonem povolání učitele. Životopis by měl shrnovat dosavadní praxi (seznam absolvovaných praxí – asistentská, průběžná a souvislá praxe, mimoškolní pedagogická činnost – vedené kroužky či jiná zájmová činnost, účast na táborech pro děti apod.)
- K životopisu mohou být připojeny certifikáty vztahující se k výuce přírodopisu či biologie, potvrzení o absolvování kurzů zaměřených na environmentální problematiku, mezipředmětové vztahy, práci s ICT apod. Do portfolia lze vložit také potvrzení o účasti v soutěžích (např. SIP) či na konferencích.

- V životopisu není povinné uvádět osobní údaje (např. kontaktní údaje, rodinný stav, datum a místo narození) – podoba strukturovaného životopisu uvedeného v příloze není závazná.

2. Výstupy z bakalářského studia

- Výstupy z Asistentké oborové praxe (KBI/7OAP, KBI/7ROAP)
 - Z výše zmíněných předmětů bude do portfolia vložena analýza videozáznamu hodiny přírodopisu v 7. třídě zaměřené na učivo o jehličnanech umístěného na Hyperspace.cz.
 - Jako výstupy oborové asistentké praxe a její reflexe budou vloženy všechny formuláře vztahující se k těmto předmětům, konkrétně Formulář 1: Vstupní reflexe; Formulář 2: Reflexe náslechové hodiny; a Formulář 3: Závěrečná reflexe praxe.
 - Upozornění: Formulář 2 se vyplňuje pro každou náslechovou hodinu zvlášť, tj. student ho do portfolia vloží celkem sedmkrát (3 náslechy na školách v Českých Budějovicích, 2 blokové náslechy mimo České Budějovice – na každém bloku jsou navštíveny dvě vyučovací hodiny).
- Výstupy z Praktických dovedností učitele biologických předmětů (KBI/7PD)
 - Z materiálů vytvářených v rámci seminářů budou do portfolia zařazeny následující výstupy: 1) Badatelské úlohy – rozbor a zhodnocení; 2) Vytvořená videonahrávka věnující se zadanému tématu z výuky přírodopisu, včetně stručného scénáře; 3) Návrh stanoviště a s ním spojených aktivit v rámci přírodovědné exkurze; 4) Analýza vybrané naučné stezky.
 - Ačkoliv jsou některé výstupy při výuce vytvářeny v rámci skupinové práce, tak si je vkládají do portfolia všichni členové dané skupiny.

3. Výstupy z navazujícího magisterského studia

- Do portfolia se vkládají pouze vlastní materiály, které byly diskutovány v seminářích – například návrh pracovního listu, návrh zkušebního testu, podklady k mikrovýstupu apod.²
- Studenti se při výběru materiálů řídí pokyny vyučujících daných předmětů.

² Pokud je součástí materiálů prezentace v PowerPointu, tak je vkládána v náhledu šesti snímků na stránku.

- U všech vkládaných materiálů je možné reflektovat obdrženu zpětnou vazbu od didaktiků i vrstevníků a připojit informaci, jak byly materiály na základě podnětů upraveny.
- Jestliže byl materiál připravován při skupinové práci, je nutné uvést všechny členy skupiny, kteří jsou spoluautory daného materiálu.
- Materiály vytvořené v rámci seminářů z předmětů Didaktika přírodopisu I. (KBI/OD1)
 - Ze seminářů je do portfolia zařazován návrh pracovního listu vztahujícího se k tématu nastudované kazuistiky, včetně jeho autorského řešení, návrh tematického plánu výuky přírodopisu libovolného ročníku a návrh inspirativního zdroje či příkladu dobré praxe.
- Materiály vytvořené v rámci seminářů z předmětů Didaktika přírodopisu II. (KBI/OD2)
 - Z výstupů předmětu jsou do portfolia vkládány následující podklady: 1) Příprava na mikrovýstup, včetně obdržení vrstevnického hodnocení; 2) Vytvořená myšlenková mapa; 3) Vypracovaný úkol věnující se argumentaci a návrh vlastního concept cartoonu; 4) Vyplněné podklady vztahující se k mezipředmětovým úlohám a úlohám s integrovaným vzdělávacím obsahem; 5) Materiály ke kritickým místům kurikula přírodopisu a didaktické analýze obsahu; a 6) Materiály nachystané na závěrečné kolokvium.
- Úloha vytvořená v rámci předmětu Metodika školních pokusů, pozorování a demonstrací (KBI/OMŠP)
 - Do portfolia bude vložena finální verze navržené úlohy (tzn. po praktickém vyzkoušení úlohy a její diskuzi v semináři).

4. Výstupy k průběžné praxi z přírodopisu (KBI/OPOP)

- V této části budou vloženy materiály z přímé výuky v rámci průběžné praxe na základní škole: sebehodnocení studenta, který vedl výuku, sumarizace hodnocení této hodiny od ostatních studentů, kteří se jí zúčastnili v roli pozorovatelů, a přípravy na danou hodinu – zmíněné položky se dodávají ke každé studentem odučené hodině zvlášť³.

³ Pokud je součástí přípravy prezentace v PowerPointu, tak je vkládána v náhledu šesti snímků na stránku.

- Pro sebehodnocení i hodnocení od vrstevníků budou použity formuláře v elektronické podobě, které student obdrží od vedoucích praxe (budou vygenerovány z platformy eLearning JU).
- Jako výstupy průběžné pedagogické praxe z přírodopisu budou vloženy všechny průvodní formuláře, konkrétně Formulář 1: Vstupní reflexe; Formulář 2: Reflexe náslechové hodiny; a Formulář 3: Závěrečná reflexe praxe.

5. Výstupy k souvislé praxi z přírodopisu

- Do portfolia student zařadí přípravy na čtyři vybrané hodiny, které během praxe odučil, včetně jejich stručného zhodnocení a připojení příslušných didaktických materiálů (výstupy nahrávané do Portálu praxí).
- Jako výstupy souvislé pedagogické praxe z přírodopisu budou vloženy všechny průvodní formuláře, konkrétně Formulář 1: Vstupní reflexe; Formulář 2: Reflexe náslechové hodiny; a Formulář 3: Závěrečná reflexe praxe. Jednotlivé formuláře jsou dostupné v Portálu praxí JU či u garanta praxí.
- Do portfolia se vkládá také hodnocení učitele z praxe a závěrečné hodnocení didaktika KBI PF JU (obě hodnocení lze nalézt přímo v Portálu praxí).

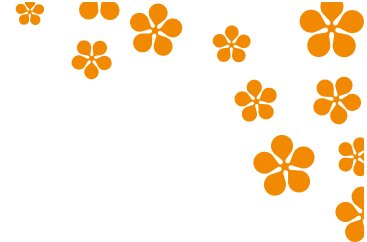
II. Nepovinná část

Tato část je pouze volitelná a její případné nedodání nemá vliv na hodnocení a úspěšnost absolvování státní závěrečné zkoušky.

Zde mohou být vloženy další materiály, které student považuje za užitečné, inovativní a hodnotné pro svou budoucí praxi – v případě většího počtu materiálů je preferováno dodání v elektronické podobě. U všech materiálů je nutné dodržovat zásady pro práci s převzatými zdroji – správně citovat veškeré materiály, které nejsou autorským dílem studenta předkládajícího absolventské portfolio. U jednotlivých materiálů by mělo být stručně vysvětleno, proč jsou do portfolia zařazeny, v rámci kterého předmětu vznikly, popřípadě jakým způsobem s nimi student pracoval.

Upozornění: Je vhodné akcentovat materiály, které byly ověřeny v praxi a které byly zkontrolovány oborovými didaktiky katedry biologie PF JU.

Součástí této části může být i Analýza pedagogické situace zpracovávaná pro státní závěrečnou zkoušku na katedře pedagogiky a psychologie. Analýza však může být vložena pouze v případě, že analyzovaná situace se odehrála při hodině přírodopisu či biologie.

3. Požadavky na úpravu portfolia

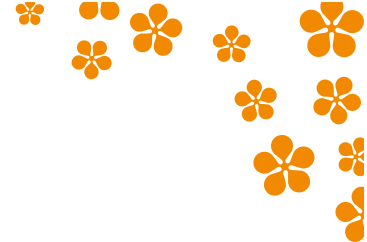
Z hlediska formátování a úpravy textu jsou na portfolio kladeny stejné požadavky jako pro psaní kvalifikačních prací na katedře biologie PF JU. V případě, že jsou do portfolia vkládány převzaté materiály, je nutné je vložit do nepovinné části portfolia a uvést správnou citaci zdroje. Pro citace je používána citační norma APA⁴ (více viz Podklady pro psaní kvalifikačních prací na webu katedry biologie PF JU).

Text by měl být psán velikostí písma 12 b., s řádkováním 1,5. Preferovaným fontem jsou Arial, Calibri nebo Times New Roman. Jednotlivé materiály v portfoliu by měly být pro přehlednost očíslovány.

Portfolio zasílejte ke kontrole v elektronické podobě ve formátu PDF nebo DOC/DOCX nejpozději 14 dní před konáním státní závěrečné zkoušky. V případě, že je výsledný soubor⁵ větší než 10 MB, tak použijte cloudové uložení a zašlete pouze odkaz. Po kontrole a zaslání zpětné vazby je možné zpracovat případné připomínky či provést potřebné úpravy. Následně portfolio vytisknete a jeden výtisk přinesete přímo k státní závěrečné zkoušce. Výtisk může být pouze černobílý, v kroužkové vazbě či s listy vloženými do fólií. V případě, že by byla potřeba demonstrovat obsah portfolia v barevném provedení, tak bude komise mít k dispozici jeho elektronickou verzi. Ihned po proběhnutí státní závěrečné zkoušky bude předložený výtisk portfolia studentovi vrácen.

⁴ Citační norma *American Psychological Association* (APA) – manuál pro správné tvoření je k dispozici například internetových stránkách Ústavu pedagogických věd FF MUNI: <https://pedagogika.phil.muni.cz/studium/citacni-norma-apa>

⁵ Není nezbytně nutné vytvářet jeden výsledný soubor. V případě, že bude portfolio tvořeno více soubory, tak je však nutné je přehledně seřadit, aby byla zřejmá logická struktura portfolia.

4. Přílohy

4.1. Vzhled úvodní strany portfolia

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

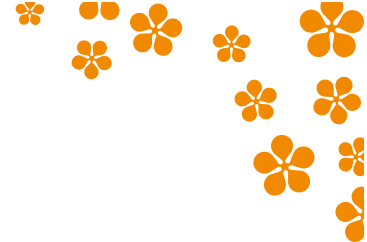
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra biologie

Absolventské portfolio

Jméno a příjmení

Aprobace

České Budějovice
Rok

4.2. Položky strukturovaného životopisu – vzor

Jméno a příjmení:	
Datum narození*:	
Místo narození*:	
Bydliště*:	
Kontakt*:	
Studium:	
rok – rok	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta - Učitelství Přírodopisu a anglického jazyka pro 2. stupeň ZŠ
rok – rok	Gymnázium XY, České Budějovice
...	...
Pedagogická činnost:	...
Jiné dovednosti:	řidičské oprávnění
	...
Jazyky:	anglický jazyk – pokročilá úroveň
	německý jazyk – základní úroveň
	...
Zájmy:	...

* hvězdičkou označené položky nejsou povinné, student se rozhodne, zda je v portfoliu chce uvést či nikoliv